

Szerkesztői iroda

és kiadóhivatal:

Ifj. Cirner Jozsefnél
Magyar-utca 2. sz. a.,
hova egy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és hirde-
tések bérmentesen
küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.Megjelenik
minden vasárnap.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hord-
va vagy vidékre pos-
tán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt

Hirdetések díja:

□ centiméterenként
3 kr. Kereskedők és
gyárosok külön ár-
kedvezményben rés-
zesülnek. Bélyegdíj
30 kr

Nyitlér sora 20 kr.

Szellemi aratás.

A szellemi aratás megítélésére kedvező alkalom a nyilvános vizsgálat. A tanuló ifjuság e nagy napja, mely a munkás kitartás ünnepe a moralista előtt, a családi élet örömeinek bájos kis idylje a poétikai lélek előtt, az elszámolás napja a nemzetgazda előtt, de egytuttal komoly gondolatok forrása és kellemetlen tapasztalatoknak újra idézője arra nézve, aki ismeri az iskolát s azt a nemzet életadó erejének szeretné látni. Aki így érez, — s pedig így kell éreznie az iskola igazi barátjának s a kulturpolitikusként egyaránt — az nem szeretheti ezeket a vizsganapokat. Mert ilyenkor újra eszébe kell jusszon a mai iskola sok baja, hiánya.

Látnia kell a közfelfogás hibáját, mely nem az igazi tudás és neveltség iránti meleg érzésből keresi fel az iskolát, hanem csak köteleltségből küldi a gyermeket az elemibe s csak azért a középiskolába, hogy megszerezze a bizonyítványt, mely elengedhetlen kvalifikáció a más pályához.

Ritkaság számba megy manapság s unikum az eset, hol az iskola nemcsak szükséges ut, hanem cél is.

Az iskola sok nyugtató bajának forrása ez. Innen van a sok iskolamulasztó

tanköteles; innen a falusi tanítók szégyenletes fizetése s vele járó, sokszor alacsony színvonala; innen a középiskolák zsufoltsága s a belőle származható eredménytelenség és túlterhelés; végül innen a diplomás, de pályájuk s hivatásuk iránt nem lelkesülő férfaiunknak ezrei.

De ugyanennek egyik legfőbb következménye az a laza kapocs is, mely nálunk iskola és társadalom, vagy ha jobban tetszik, iskola és élet közt van. A magyar szülő azt hiszi, fiával az iskolával szemben megtette minden kötelességét, ha lefizette a tandíját, a rendszeres órákban elküldte a gyermeket s aztán év végén elmegy a vizsgálatra, ha hiúsága kielégítésére van kilátás, vagy elmegy a tanárhoz elnéző osztályozást kérni. Az igaz, hogy általában ez utóbbi teendők is csaknem kizárólag az anyákra nehezednek, mint az egyéb efféle háztartási kellemetlen teendők.

Család és iskola együtthatásáról, közös munkájáról csak papíron ha van néha szó nevelésünkben. A panasz aztán állandó: hogy az iskola nem nevel, csak tanít, nem erősíti a jellemet, csak gyöngíti a testet, nem képezi a szívet, csak megtömi és szárítja az agyat.

Ennek a folyamánya, hogy az iskola és élet közt folyton távol a rés.

Ha az iskolának kevés a hatása a társadalomra, megfordítva a társadalomé az iskolára még kevesebb. A szakszerűség ideáljai s az élet követelményei közt mindig jókora az ellentét, azt kiegyenlíteni, lehetőleg összeegyeztetni csak ott lehet, ahol állandó a közt a kontaktus.

Nálunk ez az ellentét nagyon is kirívó az elemi oktatásban. A társadalom nem törődik vele, tehát nem ismeri az iskolát; ez pedig nem hajt az élet követeléseire. Kíváncsi érdeklődéssel várjuk, vajjon a népiskolai tantervnek hirdetett reformja megpróbálja-e áthidalni ez ürt. Mert hogy mai népiskolai tanításunkban mekkora a ezéltévesztés, azt legjobban ilyenkor a vizsgálatok idején veheti észre minden gondolkodó. Szinte kétségbeesítő, hogy kivált nagy városokban mily rengeteg sokat tudnak az elemi iskola gyermekei olyat, ami még nagy teher az ő fejlődő agyuknak, s mily keveset a falusi iskolák apróságai olyat, aminek a maguk szűk életkörében majd hasznát is vennék.

S elszomorító a csenevészedségnek az a foka, melyről azok a fonnyadt, vértelen arczooskák a nagy városokban beszélnek; épp úgy, mint a tisztességtudásnak s tisztaságkedvelésnek, értel-

TÁRCZA.

Álldogálva . . .

Álldogálva zöld rét ölen,
Keblemben egy édes remény.
Szegény szívem régi álma
Míntha ismét visszaszállna,
Vágyam szárnyat ereszt.

Száll a messi kék távolba,
Hol az ég földre omolva;
Hol a látszat és a való,
Az örök és elmulandó
Egygyé olvad össze.

Elmereng kéklő hegy ormán,
Osi várnak avult romján,
Melyet erdők koszorúja
Vesz körül, hogy fájó multja
Ne is tűnjék szembe.

Majd sötétzöld halomteton
Áll meg, mint egy bus temetön;
S találgatja, kik pihennek
E virágos dombtetőnek
Néma éjjelében?

Miből fakadt az a kis ér,
Mely amint a völgybe leért,
Míntha valakit keresne,
Minden lépten irányt veszve
Jobbra-balra halad?

Hát a virág ér partjánál
Naphosszat miért álldogál?
Piczi kelyhe minden reggel
Miért tele fájó könnyvel,
Mig jön a napsugár?

Feleletet nem is várva,
Ismét libben könnyű szárnya,
És lebeg, mint lenge felhő,
Eltűnik, megint előző
Rét ölére szállva.

Visszatérve meg se pihen,
Szárnyát bontja észrevétlen;
Mint fűszárlól a kis bogár,
Újra a végtelenben jár,
Repül tovább, tovább.

Ferencz Samu.

Hogy lettem én erőszakkal író?

(Csevegés.)

„Poeta non nascitur, sed facitur.“

Hát az úgy történt, hogy a „Közérdek“-ben egyszer-másszor irogattam a gyümölcsészet köréből, miért a mélyen tisztelt szerkesztő ur megküldte nekem a lapot „tisztelt-példányul.“ Így már most muszáj írni!

Hejh! pedig ez nehéz dolog, mert higgye el a nyájas olvasó, nem születtem én poétának. Hanem . . . ha valamennyi eszmadia

született politikus, szabólegényekből lettek színészek, faczér kellerekből tánczmesterek: mért ne lehetnék én író?

Poeta koromban (így hívták az V. gimn. osztálybelieket) lettem először szerelmes. Ennek a betegségnek legelső szimptomája, a versírás, rajtam is jelentkezett. Ezt az egyetlen, első és utolsó versemet, mely soha semmiféle lapban, sőt — hála istennek — még a szerkesztői üzenetekben sem jelent meg (a lyrai költészet roppant veszteségére), ide ígatom, ez által is dokumentálva a „Közérdek“ nyájas olvasói iránti tiszteletemet; mert hogy süldő poéta első termékét valakinek megmutassa, arra határtalan tisztelet szükséges. Hangzék pedig az én egyetlen versem ilyeténképpen:

„Az én nevem Szabó Gyula,
Az én szívem lángra gyula,
A kiért e gyulás támadt,
Esztimek hívták babámat.“

Itt, kérem alásan, muzsáin cserben hagyott, én is ott hagytam a költészetet, megkímélvén fogaimat a sok tollragástól.

Theologus koromban egy szép leány kívánságára, sirjánál orációit kelle mondanom. Ezt már prózában csináltam; oly remek volt, hogy minden hallgatónak kiesordult a könyve; hanem azt hiszem, hogy a hatást a deczemberi lég és a tordai szél is nagyban fokozta.

mességnek az a színvonal, melyet akár-hány falusi iskolában hétköznapokon láthatunk.

A tulterhelés réme az egyik oldalon, az időfecsérlés büne a másik oldalon.

S hát a középiskolai vizsgálatok talán olyan aratást adnak, melyet egész megnyugvással fogadhatunk?

Ki merne rá igennel felelni? De itt az is baj, hogy annak, ki az iskola falain kívül él, nincs alkalma megítélni sem az eredményt, sem a tanítás menetét s e szerint esetleg meglátni a baj forrását s orvoslásának módját. Mert újabb időben a vizsgálatok nem alkalmasak erre. Nehány éve az az újítás lépett életbe, hogy a középiskolai vizsgálatok megszűntek az átlag nyilvános beszámolóit lenni, de ezért nem váltak az ugynevezett „áttevő”, vagyis osztályozó vizsgákká sem, ami különben nem is volna igazság a gyermekekkel szemben. Ma a vizsgálati felelet befolyással van a bizonyítványra, ami méltányos s tapintatos tanár kezében nem veszedelmes fegyver; de a mellett el van rendelve, hogy aki „megbukott”, annak a vizsgálaton okvetetlen felelnie kell. Minthogy pedig egy-egy tantárgyra átlag másfél óra sem juthat, a népes osztályokban pedig rendszeresen sok a rossz tanuló, a mai vizsgálaton a hallgató nagyon szomorú képet lát. Az egész csak arra jó, hogy véletlenül szerencséből átesuszszék egy-egy olyan tanuló is, aki egész évi hanyagságával s tudatlanságával bőven rászolgált, de rá is szorult az ismétlésre.

De a figyelmes észlelő azért tehet mégis némi tapasztalatokat. Lépten-nyomon újabb észleleteket szerezhet, hogy az egyes osztályok zsufoltsága mellett a

tanítás mennyit szenved, hogy miként kell sokszor formalizmussá fejlődnie, hogy mily kevéssé lehet individuális; hogy milyen ingatag alapja lehet az osztályozásnak; s végül hogy mennyire méltányosabb volna, ha külön elbírálás alá bocsátatnék: vajjon egy-egy tanuló, kinek értelmi foka és tanuló kedve is megvan, nem haladhatna-e tovább, ha talán egy-egy tantárgyból, melyre tehetsége nincs, hátra is van maradva?

* Az anarchiáról.

Írta: **Biró Dezső.**

Franciaországban a legújabb időben egy borzasztó rém ütötte fel magát, hasonlóan a a naiv hit, a mythologia sárkányához. Zuz, rombol e rém, s ahol végig vonul, mintha kolera lepte volna a vidéket, kiirt mindent. E rém az anarchia.

Becsület, vagyon, tisztelet, erény, rang, társadalmi szituációk porba hullnak, s tetekükbe ül, vörös sipkájával, véres zászlóját fennlen lebegtetve; a trónok és vallások ellen-sége, hadat izenve mindennek, amit a hódolat és szeretet, engedelmesség és önfeláldozás kapcsa köt egybe. Szurony, törvénykönyv, államhatalom nem véd meg ezen társadalmi epidemia ellen, gyöngéknék bizonyultak a dinamittal szemben. És a társadalmi és állam testén ragadó lepra terjed, hódít, rombol.

Az anarchizmus végokát, kiindulási pontját sok szociológus kereste és keresi; rendszereket, teoriákat állítottak fel úgy keletkezésére, mint fejlődésére nézve, hogy e fekélyt kiirihassák; azonban egyik teoria a másikat semmisíti meg, a rendszerek meddőknek bizonyultak, s ma is épp oly habozva és kételkedve foglalkoznak e kérdéssel: mi az anarchia? Elmondom nézetemet, s igyekezem észjogi alapon bizonyítani.

Az anarchia, úgy vélem, nem más, mint az intranzigens szociálizmus, fokozva a legerősebb kommunizmussal, melyek koronája a tulcsigázott idealizmus, más szóval fanatizmus.

„Tollagi Jónása”, ki meg felti fiatal feleséget a saját katona... köpenyegétől.

A feltékeny férjek épülésére elmondom a feltékenységnek a komikumát; nem rossz.

A szegény Jónás már kissé öreg legény volt, mikor egy szép, csinos, ártatlan kis feleséget vett. Maga kissé esetlen volt, az aszszony meg vig kedélyű és csinos, meg aztán boszantották is, hát feltékeny volt.

Egy este későn jön haza a község házától, vasas németeket kelle elkvártélyozni. Nem a rendes utca-ajtón, hanem a csűrös kert felől jön (nem lehet bebizonyítani, feltékenységből-e, vagy mint jó gazda, körül akarta nézni a jószágot). — Uram! ne vigy a kísértetbe! a tornáczajtóban egy katona-köpenyeg (felesége akasztotta ki szellőztetés céljából)! .. Ezt meg kell lesni! Ugy lát-szik, most akar bemenni. Jónás ur hátrafelé retirál, hogy a titkos Don Juan mehesse be, majd aztán „in flagranti” kapja a szép-tevésen. Amint hátrált, megfélekedezett a farkas-veremről, mely a juhakol ajtója előtt volt ásva, zsupp! bele esett s csak reggel huzták ki cselédei félig megfagyva. S az átkozott katona-köpenyeg?... akkor is ott himbálózott a tornácz fájára akasztva. Majd hogy magával ki nem cserélte Jónás ur mérgeben, annyira röstellette a dolgot, midőn

Első sorban azt kell megvizsgálunk, hogy az anarchizmus célja ideális-e, vagy teljesen anyagiás cél felé törekszik; vagyis, alapja fanatizmus-e, vagy tulságos anyag-, gazdagság-keresés? Vegyünk konkrét eseteket, s azután absztraháljuk.

Miért ölte meg Caserio Carnotot? Miért dobott Vaillant bombát a képviselőház ülés-termébe? A pénzrablásnak más módjai vannak, nem nyílt utcán gyilkolni vagy üllés alatt robbantani; talán hogy azon kasztnak hasznot hajtsanak, melyhez tartoznak? Erőszak hasznot sohasem produkál, láthatták ezt a kommunárdok összeesküvéséből. Vértengerben fürödni még nem biztat az elv diadalával. A tulságos anyagi gazdagodás tehát nem vezethette az anarchistát.

Kik az anarchisták? Talán olyanok, kik keresményökből megélni nem tudnak? Nem! Hiszen Vaillantnak saját bevallása szerint 300 frank havi jövedelme is volt, Ravachol élhető állapotban követte el tettét, Caserio gyári munkás 200—250 frankot keresett havonta. Tehát pusztán anyagi érdek gyanánt nem szerepelhet. Az észjog elve szerint pedig az emberre nézve első a saját „én“-je, s ha van eset, midőn valaki „én“-jét veszélynek teszi ki egy társulatért, vagy valamely társadalmi osztályért, ebbe bizonynyal saját „én“-jének érdeke is belejátszik. Jelen esetben az anarchista „én“-jét érdekli-e közelebből a pénzvág? Nem! Tehát a látszólagos anyagi érdek leple alatt más valami elv rejlik, és pedig, nézetem szerint, a tulhajtott idealizmus, a fanatizmus romboló elve. Lássuk egy kissé.

A fanatizmus nem más, mint rögeszme. A rögeszme pedig a téboly egy neme, mely gyógyíthatatlan. A teljesen örült még kigyógyítható, legalább az orvostudomány történelme említ eseteket, de rögeszmést kigyógyítani képtelenségnek vallja. A rögeszmés, nevezzük nevén, fanatikus ember pedig eszméje, jobban mondva phantomja teljesüléséért rabolni, ölni, gyújtani is képes. Tanubizonyosságom a történelem. Ott vannak: a keresztshadak története, Petzel élete, Clement Jakab király gyilkossága; ott vannak a francia forradalom borzasztó vérengzései. Mi

síró kis felesége elpanaszolta, mennyire aggodott miatta egész éjen.

Bohó asszony! Nem tudta, hogy sok menyecske akkor van vigan, ha férje nincs otthon.

A mostani nótáriusok komoly bürokraták, a közigazgatási gépezet végső kerekerei. Ma csak úgy forognak, mint hólnap. Év elején folyton vetik az adót, év végén meg ekzekválnak (bocsánat e latin szóért, de hát a régi latinos világból a mai nemzedék életébe is átjött két deák szó: porció, ekzekució, veszett volna mind a kettő az országában). A férfiak előtt unalmas a nótárius, mert örökké pénzt kér; a nők előtt csak addig nem unalmas, a míg „parthie” számban van; mihelyt megnősült, csak annyi becese van, mint a sustáknak.

Apropos! mégis jutott valami humoros az eszembe a nótáriusról. X. vármegyében jegyzői nyugdíj-alapot kelle teremteni. Elhatározták, hogy a kutyákra adót vetnek s az így begyűlt pénzt fogják nyugdíjalapra fordítani.

Hát ez a nagyon is mozgó alapra finanszírozott nyugdíj-alap csakugyan furesa. Hát ha észébe jut az embereknek, nem tartani kutyát: akkor az egész nyugdíjalap furesa, anélkül, hogy valaki elzónázott volna Amerikába vele.

Tanítókoromban irtam egy tudományos értekezést, melyet magam se értettem (a mint tudjuk, a tudományos értekezéseknek ritka kivétellel különleges sajátsága ez), de hogy azok sem értették, kiknek felolvastam, bizonyítja az a körülmény, hogy mindnyájan elálmosodtak.

Ezeken kívül soha semminemű irodalmi munkám nem volt, tanubizonyosságul felhívhatom az összes élő és meghalt szerkesztőket. És most még is írnom kell, mert különben megvonják a lapot: így lesz az emberből erőszakkal író.

De miről irjak? ... A tanítókról? Oh kérem, mi éppen nem vagyunk humorosak. Állásunk szép és magas, a fizetésünk kissé szatirikus, amennyiben 3—4 forintot kapunk, s megkivánják tőlünk, hogy legyünk intelligens emberek, szerepeljünk a társadalomban, magunk s családunk öltözködjünk tisztességesen annyi fizetésből, a mennyit kap egy csúcsi iskolát végzett hajdu; ez kissé komikus. Szerencsénk, hogy a hajdutól nem kívánja meg a társadalom, hogy intelligens legyen.

Irjak a nótáriusról? Ez sem elég humoros. A régi időben voltak olyan jó alakok, mint Zajtai, Nagy-Peleske híres nótáriusa, ki rozsdás fringijával megkergeti Othellót a pesti színpadon, vagy Kisfaludi Károly

ig., Binder Vilmos takp. pénzt. ig., Fesztori Lajos főgimn. tanár, Szele Ferencz főmérnök és neje, Szegedi Árpád gép.-mérnök, Pünkösti Jenő mérnök, Helsei Bakó László, a nemz. szính. tagja, Dr. Berényi Ármán, Dr. Oszkár Leo, Dr. Ernő Lajos, Márkovits János ügyvédek, Dr. Jeney Elek ügyvéd és családja, Imecs F. Jákó kanonok, Iszaira Persanu plébános, Török Gyula ny. h. sz. Szakál Ágoston h. főhadnagy, Dr. Klein Gábor kir. közj.-helyettes stb. stb.

Most nagyban foly a készülődés az „Annabál“-ra, mely itt különösen szépen szokott sikerülni.

Kámori.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** Alsófehér, Torda-Aranyos és Szeben megyék területére anyakönyvi felügyelővé N.-Enyed városi székhelyű Fel-szeghi Sándor, a radnóthi járás tb. főszolgabírája nevezetett ki. Benne az állam egy ügybuzgó tisztviselőt, városunk pedig egy társadalmi egyént nyer.

— **Kinevezés.** Diemár Károly sz.-udvarhelyi ügyész a király a VII. fizetési osztályba járásbíróvá, illetőleg ügyészé nevezte ki. Gratulálunk.

— **Solymosi Elek,** a népszínház kiváló színművésze, városunkba érkezett, hogy rokonai és jó barátai között pár napot töltsön.

— **Épül a fedett táncz helyiség.** A városi tanács és képviselőtestület jó és aldozatkész akaratából Zyzda és Király tordai jóhiű építész cég vezetése mellett a sétatéri fedett táncz helyiség építése ma-holnap befejezést nyer. E fedett táncz helyiség megnyitásának ünnepies voltát emelendő, a városi közönség köréből 100-as bizottság alakult meg, melynek feladata a fedett helyiség belső berendezése stb. A megnyitás ideje jövő augusztus hó 11., esetleg 18-ára van tervezve, amikor is — mint halljuk — az akkor itt gyakorlatozó 82. gy.-ezred zenekara a cigány-zenekarral felváltva fogja szolgáltatni a talp alá valót.

— **Figyelmeztetésül.** Püspöki vizsgálat alatt álló n.-enyedi ev. ref. egyházközségünk mindazon papválasztási joggal bíró t. tagjai, kik a közelgő papválasztás alkalmával választói jogukat gyakorolni óhajtják, felhívattak, miszerint ugy egyházi rovat, valamint domesztikai járulék címén fennálló hátralékaikat f. 1895. évi augusztus hó 15. napjáig törlesszék akár az egyházi pénztárnoknál, akár a rovatalt gyűjtő egyházi szolgánál, mert ellenkező esetben egyházi törvényeink értelmében papválasztási jogot ez alkalommal nem gyakorolhatnak. Megjegyezzük, miként e f. 1895. évre előirt egyházi rovat és domesztikai járulék be nem fizetése hátralék számba nem megy. Hátralék az, mi múlt 1894. évi decz. 31-ig befizetendő lett volna. A n.-enyedi ev. ref. egyházközség kebli tanácsának f. július hó 21-én tartott üléséből. G á s p á r János, főgondnok.

— **Felhívás.** Gazdaközönségünknek figyelmébe ajánljuk a földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur ő nagyméltósága által 36159. szám alatt 10 drb. normándiai almabor-készítő malom és sajtó, valamint 3 drb. Kriznics-féle szeszfőző kazán kikölcsönzése és ezen eszközök megrendelhetése tárgyában kiadott hirdetmény betekintését, mely hirdetmény a városi tanácsnál a hivatalos órák alatt betekinthező.

— **Vármegyénk új vasutvonala,** a gyulafehérvár-zalathnai vasut építési munkálatai már annyira előre haladtak, hogy az új vonal pár hét múlva már átadható lesz a forgalomnak. Az állomások, őrházak s maga

a pályatest is csaknem teljesen kész. A vonat már jár is egészen Zalathnáiig, hol állandóan nagy közönség nézője van. Az Ompolyon átvívó nagy vasuti hid műszaki felülvizsgálata is megtörtént e hó 22-én, amikor a kiküldött szakértők nagy közönség jelenlétében bocsátották át az első vonatot az új hidon, mely hatalmas és erős szerkezettel derekasan megfelelt a próbának.

— **Óvoda-ünnepély Abrudbányán.** Lélekemelő, kedves vizsgai bemutató-ünnepélyt rendezett f. hó 21-én délután Agyagási Margit óvónő az óvoda helyiségében. Nem verette meg kisvárosias módon a nagy dobót, hogy ügyességét, szorgalma eredményét, mint sokan szokták tenni — tiszteletet követelve — nagy közönség előtt fitogtassa, mégis a hetven vagy nyolcvan jelenlevő ártatlan poronty szülői a gondnoksági tagnőkkel és urakkal a helyiségben és udvaron alig elférő közönséggé szaporodtak. Jól esett az óvoda alig egy fél éves s a kezdet nehézségeivel küzdő fennállása után anynyi ügyességet látni, annyi apró verset megható szépen elmondva, s oly sok kedves éneket s nem egyet a legszabatosabban elnekelni hallani. A kisasszony már is bebizonyította, hogy az óvoda csakugyan szükséges s mintegy előfeltétele az iskolának. Meggyőződött minket arról, hogy igenis az óvoda valóban a családi hajlékot helyettesíti, s az olyan óvónő, mint a kisasszony, sok szülőnél jobb és gondosabb. Már magában eléggé dicseri az óvónőt az, hogy a törvény eszközeinek használatba vétele nélkül, szeretetével oly sok gyermeket edesített magához. Az ünnepély különben csendes lefolyású volt s nem akadt szülő, ki nek gyermeke a kiosztott többféle izletes tésztát el ne fogadta volna. Mi szülők csak azt óhajtjuk, hogy vajha minden óvónő oly szeretettel, odaadással s édes gondnal nevelné az apró nemzedeket, mint Agyagási Margit kisasszony.

— **Értesítés.** Az algyógyi m. kir. állami „Gróf Kun Kocsárd“ székely földműves iskola — E. M. K. E. alapítás — igazgatósága 16 ingyenes és 4 mérsékelt fizetéses helyre, melyek f. évi október 1-én töltenek be, pályázatot hirdet. Ezen pályázati hirdetmény városi tanácsunknak is megküldetett, ahol a hivatalos órák alatt betekinthező.

— **Nagy fürdői látványosság** lesz Nagy-Enyed város uszodájában augusztus 3-án d. e. 11—12 közt. Ifj. Tomai Pál uszómester fogja bemutatni a Tiszán, Dunán, Szolnokon, Budapesten és Bécsben tanult uszás- és ugrás-produkcióit.

— **A zalathnai lövészegylet** új kerthelyiségét s lövődejét folyó hó 21-én nyitotta meg. A megnyitás alkalmából versenylövessel, tűzijátékkal egybekötött nyári mulatságot rendezett az új kerthelyiségben. A rendező bizottság, élén Ferenczi István biz. elnökkel, mindent megtett a mulatság érdekében, mely valóban a legjobban sikerült s a legszebb eredményt mutatja fel. Ott láttuk a mulatságon Zalathna közönségének színe-javát, magyart, román együttesen, békés egyetértésben, vidám kedvben mulatni. Sőt még a vidékről is többen jelentek meg. A mulatság künn a szabadban reggelig tartott s a tánczot is csak reggeli 4 óra után hagyta félben a jókedvű fiatalság, akár csak egy bálban. Mint halljuk, a tiszta jövedelem, dacára a fényes és drága kiállításnak, a sok költségre kerülő tűzijátéknak s a nagy kert izléses kivilágításának, meghaladja a 100 frtot. Sok ilyen mulatságot kívánunk magunknak s a lövész-egyletnek!

— **Szörnyű halál.** E hó 23-án d. u. 1/2 4 órakor Muresán Iliá szolgát és buzdi lakost, trágyavetés alkalmával, a villám a szekeren megütötte. A szerencsétlen azonnal

meghalt; marhákban és szekérben kár nem történt.

— **Nyilatkozat.** A „Közérdek“ 28-ik számában és még fokozottabb mértékben a 30-ik számban „Többen“ álnév alatt jellem és becsületem ellen intézett támadást, annyival is inkább, mivel az „Abrudbánya-Verespatak“ című lapban Sincerus név alatt megjelent cikket sem én, sem a fiam nem írtuk, a sajtóbírósg útján fogom megtorolni. Kérem a mélyen tisztelt közönséget, kegyeskedjék addig ítéletét függőben tartani. Igérem, hogy a sajtóbírósg ítéletét, bárminő eredménye leend, a nagy közönség tudomására hozni kötelességemnek fogom ismerni. Magam részéről az ítélet nyugodt lélekkel várom. Abrudbányán, 1895 július 24. Kiváló tisztelettel Molnár Albert s. k. ev. ref. lelkész.

— **Értesítés.** A tiszai ág. ev. egyházkerület eperjesi Collegiumának jogakademijánál az 1895—96. tanévre a beiratások f. évi szeptember 1-től 8-ig eszkozlendők; az előadások pedig szeptember 9-dikén veszik kezdetüket. Azok az egyéves önkéntesek, akik tényleges katonai szolgálatukat f. évi szeptember hó végén fejezik be, október 1—8. napjain iratkozhatnak be. A vizsgálatok szeptember 1-től 15-ig tartanak. J e g y z e t. A jogakademiai hallgatók vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Collegium kebelében fennálló tápintézet kedvezményeiben; (az erre nézve megállapított felévi díjak a következők: ebéd és vacsoraért 31 frt, ebédért 19 frt.) Az erre érdemesek igényt tarthatnak a Collegium által évenként kiosztatni szokott ösztöndíjakra; valamint a szegény sorsuak a jelentékeny alapítókével rendelkező „Jogászegy-egylet“ támogatására számíthatnak. Megjegyeztetik végül, hogy úgy a jogakademiai ifjusági, mint a collegiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére fog állani. Mindennemű felvilágosításokkal szívesen szolgál — Eperjes, 1895. május havában — a jogakademia igazgatósága.

— **A dugóhuzó.** Valami sürgős természetű felméréshez nyolcz mérnök vonult ki a síkra. Mikor a munkához kellett volna látni, küldt, hogy egyik sem hozta magával a nélkülözhetlen mérnöki zseblánczot. A kir. főmérnök keményen megkorholta őket a helyszínén e hanyagságért. De aztán nyugodtan bétértek egy kis korcsmába, hol a főmérnök ur szépen elővette a magával hozott konyakos üveget: Kínél van az urak közül egy dugóhuzó? A mérnökök zsebükbé nyultak s a következő pillanatban nyolcz dugóhuzó feküdt a főmérnök előtt.

Apróságok.

Ezer szerencse! — No, ilyen melegre sem emlékszem már régóta — meséli Nagyuló ur hiszékeny barátjának. — Az asztalom ott áll az ablakom közelében, melyre délelőtt teljes erejéből tűzött a nap. Az asztalon egy vízzel telt palaczk volt, melyen át a nap-sugarak a palaczk mellett heverő szalmakalapomra estek. A palaczk a gyújtó lenese szerepét játszta, a szalmakalapom egyszerre lángra lobbant.

— Ezer a szerencse! — kiált fel a másik, ki szentül elhitt mindent, amit a barátja mondott neki — ezer a szerencse, hogy nem éjjel történt ez a dolog.

Hidegvér. — Pinczér, tud nekem egy ezresből visszaadni?

— Oh kérem, azonnal!

— No hát, ha magának annyi pénze nincs, írja fel ezt a rongyos forintot, amibe az ebédem kerül.

Egyéni nézet. A nagybácsi, ki váratlanul látogatta meg unokaöcsését, erős szavakkal korholja, a miért mindig koresmában ül.

— Ez tisztán a te hibád, kedves bácsi — mond az unokaöcs.

— Az én hibám? És miért?

— No, mert előbb meg kellett volna írnod, hogy jössz. . .

Miért hallgat?

— Minden ismerősöm dicséri, magasztalja az új ruhámat, csak te hallgatsz! — duzzog a a menyecske.

— Edes Lilikém, a többieknek ez a dicséret csak néhány szavukba kerül, nekem azonban temérdek pénzembe.

Postatisztek tanfolyama.

Kolozsvár, jul. 9.

A kolozsvári posta- és táviráda-igazgatóság-tól a következő pályázati hirdetmény kaptuk:

A m. posta- és távirádnál a kezelési szolgálatra alkalmazandó és a XI-ik fizetési osztályban 500 frttól 700 frtig emelkedő fizetéssel, továbbá az 1893. évi IV. t. cz. által megállapított lakpénzzel javadalmozott posta- és táviráda segéd-tisztek kiképzésére f. év augusztus hó 1-től kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamok nyitattak, a következő posta- és távirádhivataloknál:

a) a budapesti posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Egerben, Kecskeméten és Vácztól;

b) a kassai posta-táviráda-igazgatóság kerületében: Miskolcra és Nagy-Mihályban;

c) a kolozsvári posta- és táviráda-igazgatóság kerületében: Brassóban és Maros-Vásárhelytől;

d) a nagyváradi posta-táviráda-igazgatóság kerületében: Aradon, Bekés-Csabán és Nyiregyházaán;

e) a pécsi posta- és táviráda-igazgatóság kerületében: Zalaegerszegre és Pécsre;

f) a pozsonyi posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Érsekújvárott és Trencsénben;

g) a soproni posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Győrött, Szombathelyen és Veszprémben;

h) a temesvári posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Temesvárott és Ujvideken;

i) a zágrábi posta- és távirádaigazgatóság kerületében: Eszéken és Uj-Gradiskán.

E tanfolyamra hallgatók felvételnek:

1. első sorban az 1873. évi II. t. cz. 5. §-a értelmében kisebb hivatalnoki alkalmazásra igazolvánnyal bíró igényjogosult katonai altisztek.

2. A postamesteri, vagy kiadói minőségben szolgált oly férfiak, kik a gimnázium IV. osztályát, vagy ezzel egyenrangú más iskolák megfelelő osztályait végezték.

Ugyanezen iskolai előképzettséggel bíró más férfi jelentkezők.

A felvételre megkívánatik továbbá annak igazolása, hogy

a) folyamodó 18-ik életévét betöltötte, de a 35-ik életévét még nem haladta meg;

b) magyar állampolgár;

c) a magyar, illetve ha horvát-szlavonorsági illetőségű: a horvát nyelvet szóban és írásban teljesen bírja;

d) feddhetlen előéletű;

e) a posta- és táviráda-szolgálatra testileg alkalmas, mely körülmény közhatalos orvosi bizonyítvánnyal igazolandó.

A tanfolyam hallgatói, a kisebb hivatalnoki állásra igazolvánnyal bíró katonai altisztek kivételével, beíratási és tandíj fejében (tiz) 10 forintot kötelesek fizetni.

A tanfolyam szabályszerű és az előírt szakvizsgák letétele után a hallgatók posta- és táviráda-segéd-tiszti állásra nyernek kiegészítést, illetve a posta- és táviráda-segéd-tisztjelöltek létszámába vétetnek fel és ezen minőségükben tanusítandó magatartásuk és használhatóságukhoz képest nyernek segéd-tiszti állásra kinevezést; a 4. pont alatt említett hallgatók azonban 18-ik életévük betöltéseig csak napidíjas minőségben alkalmazhatók.

Felhívom mindazokat, kik ezen tanfolyamokba belépni óhajtanak, hogy sajátkezűleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal kellően felszerelt kérvényüket f. év július hó 20-ig és pedig a már közszolgálatban állók rendes előjárásuk útján, a többiek pedig illető szolgabíró, vagy polgármester közvetítésével a tanfolyam helye szerint az említett posta- és táviráda igazgatóságok egyikéhez nyújtsák be. Sípós, m. kir. posta-táviráda-tanácsos.

Irodalom.

Előfizetési felhívás a „Királyi Könyvek” című munkára.

A magyar tudományos világ, sőt az egész nemzet egyik régi óhajta teljesült, midőn a királyi könyvek Bécsből az O Felsőge személye körüli miniszterium levéltárából a mult évben haza hozattak s a magyar kir. orsz. Levéltár őrzetére bizattak. Tudásaink megbecsülhetetlen kincsét nyertek e történelmi emlékekben gazdag könyvekben. De sokat nyert hazaszállításukkal a magyar társadalomnak az az osztálya, amely bele játszott hazánk régebbi történetébe, nemcsak bele játszott, hanem egyenesen csinálta is azt. A nemesi osztályról szólunk, amelynek abban, hogy hazánk annyi zivatar és veszély után maholnap ezer éves fennállásának ünnepeit üli, elvitázzhatatlanul legnagyobb érdeme van.

Az 1848-ki nagyszerű események a kiváltságokat elsöpörték, a társadalmi osztályok közti válaszfalakat ledöntötték, de nem téphetők ki a hálás utódok szívéből a dicső ősekre való visszaemlékezés, a kegyelet gyökérszárait. S ez a kegyelet napjainkban egyre jobban kezd nyilvánulni. A szabadság, egyenlőség, testvériség jelszavainak lázas hatása, a hirtelen beállott új viszonyok ingere alatt a nemzet mintegy virtust talált abban, hogy a tiszteletre méltó hagyományokkal teljesen szakítson s csak most, egész nemzeti létünk consolidatiójának nyugodtabb napjaiban jut eszébe e hanyagságából felocsudni.

Magán érintkezésünkben, hivatalos foglalkozásunkban számtalanszor volt alkalmunk tapasztalni, hogy közéletünk számottevő tényezői — akár a maguk, akár utódaik érdekében — mindinkább növekvő érdeklődéssel viseltetnek családjuk multja, különösen nemessége iránt. Ez érdeklődés részben abban leli magyarázatát, hogy noha a nemesség megszűnt kiváltságos osztály lenni, mégis bizonyos előnyöket ma is biztosít, pl. a katonai pályán, az udvari méltóságokban és rendekben, érdemjeleknél, iskolai s egyéb alapítványoknál st.

Ennek a közönségnek érdeklődése s a szükséges adatok beszerzése körüli tájékozatlansága, továbbá ismerőseink unszolása bírt rá bennünket, hogy a 82 vaskos kötetből álló királyi könyvekben található nemességi bejegyzéseket a magyar kir. orsz. Levéltár engedélyéből és felügyelete alatt kinyomatva közhasználatra bocsássuk, úgy vélvén, hogy

ezzel a hazai heraldikai és genealogiai tudományoknak is tehetünk némi szolgálatot.

Könyvünk két részre, u. m. magyar- és erdélyországi részre osztva, tartalmazni fogja betűrendben nemcsak a nemesleveleket, hanem a bárói, grófi, hercegi, honfűsítési diplomákat is, továbbá azon családok jegyzékét, a melyeknek nemességigazol. perében legfelsőbb határozat keletkezett, valamint káptalanok, testületek, városok, vármegyék címerleveleit, egy szóval mindazokat az adatokat, amelyek nemességbizonyításokban haszonnal értékesíthetők. A nemességszerzőket névszerint felsoroljuk a keletkezés idejével és helyével együtt. Feltünterjük, hogy a címer le van-e írva és festve, megjelöljük — kivált az azonos egynevű családoknál — a vármegyét, amelyben az illető család akkor lakott s végül megemlítjük a királyi könyv kötet és lapszámát.

A több mint 7000 családnevet tartalmazó könyv 8-rét alakban, mintegy 18 sűrűn nyomott iven, október hónap folyamán fog a Fraklin-Társulat nyomdájából kikerülni s közrebocsátatni.

Előfizetési ára bérmentes szétküldéssel 2 frt, bolti ára 2 frt 50 kr.

Gyűjtőknek tíz példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A megrendeléseket az előfizetési pénzzel együtt Pettkó Béla orsz. levéltári fogalmazóhoz „Budapest, I., vár, orsz. Levéltár” cím alatt legkésőbb július hó végeig kérjük beküldeni, hogy a megrendelésekhez képest intézkedhessünk a nyomtatandó példányokról.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1895. június hónap.

**Dr. Illéssy János.
Pettkó Béla.**

— **Szülők figyelmébe.** Rég ismert igazság, hogy a világ ismerete egyaránt műveli a kedélyt és a szellemet s hogy igazán művelt ember a világ ismerete nélkül alig képzelhető el. Minden szülő tehát bizonyára örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy gyermekének olcsó pénzért olyan ajándékot vegyen, melyből a világot kellemesen szórakozva és mégis hiven megismerheti. Ezt a feladatot fényesen oldja meg a „Röptében a Nagyvilág körül” című amerikai diszmű, melynek magyar kiadását Timár Szaniszló ismert tárcaíró rendezete sajtó alá s melyet az Egyetértés kiadóhivatala bocsát forgalomba. E diszmű összesen 16 füzetben 256 fényképet fog tartalmazni a világ minden tájáról. Mindenik egy-egy eredeti fényképfelvétel a világ legszébb helyeiről. Falvak és városok, hegységek és síkságok, folyók és tengerek, sziklás bércek és víz-zuhatok, jégborította Gletscher-ormok és forró vizet okádó Geizerek, valamint az építészeti, festészeti és szobrászati műremekei vannak e képsorozatban egy-egy rövid, de életteli és érdekes magyarázó szöveggel, élethű, fényképfelvételekben ismertetve. Minden füzet 16 fényképet tartalmaz s vidékre való küldéssel együtt nem kerül többé 35 kr-nál. Az egész mű (16 füzet) előfizetési ára 5 frt 60 kr. Az előfizetési pénzek az Egyetértés kiadóhivatalába Budapestre küldendők. Eddig a műből 6 füzet jelent meg. A 6-dik füzet a következő egész oldalas fényképmásolatokat tartalmazza: A börze Párisban. — Innsbruck. — Haddon Hall, Angolország. — A börze Brüsszelben. — A „Tower of London”. — A hamburgi kikötő, Németország. — A sixtusi kápolna, Vatikán, Róma. — Genf, Svájc. — A forum,

a célja az anarchizmusnak? Felforgatni, romba dönteni a létező társadalmi rendet, s egy újat, az anarchisták elve szerintit építeni annak romjain. Ezen elvből ismerjük meg az anarchizmus célját, és a célból az alapot, melyből kiindul. Az anarchizmust s annak elvét analizálva, három alkatelemet találunk benne: a fanatizmust, az erőszakot, melyet a fanatizmus mint eszközt használ célja elérésére, s végül ezek eredményét: a rombolást, felforgatást.

Hogy az anarchizmusnak észjogilag kimutatandó alapját föllejűk, a „helyzet-kérdéseket” képező társadalmi szituációkat kell megvizsgálunk, és a végett jóval hátrább, a phantomok világából kiválva, a józan társadalmi elvek összetételét kell okvetlen vizsgálnunk, kezdve e vizsgálatot ott, hol már a társadalmi alapzatokat holmi tévelyek megtámadták. Ezen első pont a mai szociális rendszer. Tudjuk, hogy a szocializmus jelszava: munka és ennek megfelelő jutalom, a bér; a mai szocializmus már ki akarja venni a társadalom többi osztálya kezéből az összes jogokat, s azt a munkás osztálynak adja, „ami a tied, az az enyém is, de ami enyém, az nem a tied.” Ime, a társadalom testén már lefűnk egy epidemikus tünetet, mely a szenvedélyesség és uralomvágy kifolyása. Most eme szocialis elvhez adjunk egy csöpp kommunisztikus erőszakot, s megleltük a tulzó kommunizmust, melynek jelszava: „Az egyed semmi, minden az összeség; az összeség, vagyis a társadalom öncél, vele szemben az állam háttérbe szorul.” Adjuk hozzá az erőszak elvét: „tüzzel, vassal, ha kell!”, mely az ultra kommunizmus pestise. Vegyük hozzá a fanatizmust, melynek hatása alatt a kommunardok és ultra szocialisták vezérei hivatva érzik magukat terjeszteni elveiket társaik körében, s hivatva érzik magukat, felemelni kezöket a társadalmi rend felforgatására, trónok megdöntésére, s az új társadalmi rend felépítésére, mire nézve legjobb expediensnek vélik az erőszakot. Ime, elérkeztünk az anarchizmus eredetére, melyet egész bátran alapjának is nevezhetünk.

Megneveztük az anarchizmus eszközeit és célját is. Taglaljuk egy kissé.

Az anarchizmus közvetlen eszköze a fanatizmus, erőszak, melynek eredményei a rombolás, ami az anarchizmus közvetett eszköze is egyszersmind. A fanatizmus mintegy hidat képez az alaptól az eszközöig. Látuk, hogy ott van az anarchizmus alap-institúciójában, de ott van fegyverei közt is. Ez a fanatizmus készíti az egyedet a legnagyobb és legborzasztóbb erőszakoskodásra, mely azután a megsemmisítés borzasztó pestisével ér véget, „le a polgári társadalommal, éljen az anarchia.” És az eszközök használatában az anarchizmus nem válogató, sem a rombolás faktorai megválogatásában. Ezen eszközökkel, ily rémitő módon fog az anarchizmus az ő társadalmát felépítéséhez, fanatikusan és erőszakosan. Az esz-jog tanítása szerint bármely intézmény, mely jogi alapot mellőzve, az igazságos erő uralmi jogáról lemondva, a jogos foglalás útjáról letérve, a szabad gyilkolás és tüztinger segítségével foglal, vagy akar helyet foglalni a társadalmi modulatok helyében, vagy mint államalkotó tényező akar hódítani: alkothat ideig-óráig álló társadalmi formulát, de nem fog elég energiával bírni arra, hogy alapot teremtsen társulati institúciói hordozására, mert hiányzik a jog és kölesős megegyezés szoros viszonyából származó erkölcsi szerződés, mely nélkül pedig semmi társadalmi formulának sincs meg a kellő alapja arra, hogy létezhesék legalább egy emberöltőn keresztül. Tudjuk, hogy mi a célja az anarchia embereinek, s tudjuk, hogy miként akarják e cél eléréni. A rombolás azonban hasonló a boszúhoz: kétélű fegyver, mely a gyilkost is a halál karjába dobja. Nem a jogos erő használatáról szölok, hiszen a háború, melyet a nemzetközi jog szentesített, az erő uralma. hanem szölok bármely, a társadalmi formulák létezése ellen, majdnem természetellenesen indított akcióról, mely végelemzésben jogtalan, törvénytíró erőszak.

Ebben a helyzetben jut az anarchia a legnagyobb ellenkezésbe önmagával, midőn a közszabadságot proklamálva, saját fanatizmusa által maga magának válik zsarnokává. Már pedig egy institúció sem állhat

fenn, ha a maga rendeltetésével és céljával felhagy, s más cél keres, mert ma a létért való küzdelemben a céltalanság az, mely existenciáját elveszti az erők eme hatalmas harcában. Az anarchia célja pedig: lerombolni a mai korlátozott társadalmat, s helyébe a szabad társadalmat helyezni, sehogy sem egyezik az anarchia lényegében rejülő zsarnokoskodással. Már pedig a jogtalan erőszak a legnagyobb zsarnokoskodás magával és másokkal szemben.

Ezen önmeghasonlás ad reményt a mai társadalomnak, hogy ez a dinamitard korszak nem tarthat hosszasan! Önmagában hordja romlásának csiráit, de azért az államhatalom se nézze összetett kezekkel a társadalmat alkotó individuumok harcát.

De ne küzdjön hasonló fegyverekkel, miután már meggyőződhetett, hogy szurony és vérpad mit sem használ. A töveben kezdje vágni a fát s első sorban szüntesse be a szabad versenyt, mely a helyzetkérdések közös forrása. De ennél nagyobb és fontosabb kötelessége a józan népnevelés. Szakfériak, kik már hosszú időn keresztül megtanulták ismerni a népet, baját, örömét, bánatát, alakítsanak népköröket, álljanak élére, és itt hassanak oda, hogy a nép megértse, miszerint teljes egyenlőség nincs, mert az lehetetlenség. Kell, hogy egy főhatalom kormányozza az állam és társadalom organizmusát, mert abszolút egyformaság nem más mint fejtelenség. Kapjon a nép, vallásos, erkölcsös oktatásokat, főleg felolvasások, beszélgetések útján; az ily népgyűlések kiveszik a népet naivitásából; megtanul józanul gondolkodni és élni; otthona templom lesz, a boldogság temploma, s családja körében a vallástaniás szerint felleli boldogságát, s nem fogja a koresma-asztalnál, vagy lázító beszédek hallgatásában keresni.

Ilyen óvó intézkedések mellett bizton remélhetni, hogy az anarchizmus önmagától tűnik el, míg ellenben, Franciaország példájára borzasztó módon fognak teljesülni a nagy szocialista író Louis Blanc szavai: „Vegytek el egyet az Isten felségjogaiból, s a hóhérpallós uralmát fogjátok szaporítani.”

De meg boszantó is ránk nézve. Hát már köztünk és a kutyák közt semmi különbség ne legyen? Ők is belépjenek adófizető polgároknak?

Szerencsénkre, a javaslat szerint a kutya csak fél éves korától fizet és köteles, míg az ember 16 éves korától, tehát mégis van valami különbség...

Fenekestől felfordult a világ sora! Oh, dicső jogegyenlőség, hova nőttél ki magad? Hajdan az adó-nemfizetés diplomáját írták a kutya bőrére; ma már az adót írják a kutyára.

O tempora, o mores! Ejtsük el ezt az unalmas témát.

Miről írjak hát? A szerelemtől? Jó! Próbáljuk meg. Hisz ez isteni adomány hajdan éleszté a költők lánglelkét, aczéložá a hősök izmait, intézé gyakran népek és nemzetek sorsát; varázst adott a szobrász vésőjének, a festő ecsetjének s boldogságot egy boldog vőlegénynek a házasság szent frigyében. Ilyen volt ama dicső hajdankorhan a szerelem.

Ma?... Kiment divatból. A „fin de siècle”-ben lenevetik a rajongót, ki e realiztikus világban még képes ideálok után szaladgálni. Az ilyeneknél a szerelem szánandó betegség, mely — amint mondám — kezdődik vers-

írással, foly iszonyu nyögdecseleléssel s végződik sokszor... gyufa-evéssel.

Az egészségesebbek közt a szerelem türes fecsegés, cizírázva Kalocsa Róza illemtanával, félbeszakítva a férfi részéről hivatalos sohajtasokkal, a nő részéről néha egy obligát elajúlással, mikor is a boldog halandónak igen sokszor nem jut több boldogság, mint az alkalmatlan miedert kibontani.

A legtöbbször azonban a szerelem börzei spekuláció, mely telekkönyvi kutatásokon alapszik. Hiszen e felséges dalt: „Szeretlek én egyetlenegy virágom, szeretlek, mint senkit e nagy világon,” mely mellett mi vének egykor olvadoztunk, nem ez váltotta-e fel: „Mit ér nekem két szép szemed könyve? drága neved nincs a telekkönyvbe.” Ez, kérem, a helyzet szignaturája a szerelem világában.

A költő, a szobrász, a festő nem ideálért dolgozik többé, hanem pénzért, akár a csizmadia, a kovács, a kerekes.

Nemsokára meglep a polgári házasság. A régiék „szent frigye”, melyek köttettek „az égben”, melyre az „Úr szolgálja” imádkozta Isten áldását, ezután közönséges adás-vevési szerződés, hiteles közjegyzői okmányban, 2 példányban kiállítva, melyben a viruló leány kellemét, bajait, szellemét, szerelmét,

boldogságát adja el; kap helyébe 4—500 hold földet, szép lovakat, kocsit s legtöbbször... egy kifacsart citromot. Erről sem érdemes csevegni. Hát miről? A nőkről? Igen! A szerelemtől önkéntelenül a nő jutott eszembe.

De hát azt méltóztatnak megengedni, hogy minden embernek vannak gyengéi s így nekem is. Sok hibám között az a legkedvesebb hibám, hogy hát asszony bolondja vagyok (bizonyosság a 4 fiam s 3 leányom). Én az asszonyokról sokat tudnék csevegni, mert hát — köztünk maradt szó legyen — kedvenc tárgyaik, de félek, hogy igazat is találnék mondani, ez pedig baj, mert a nők leghamarabb az igazért haragudnak meg. Azt pedig nem szeretném, hogy a nők meg haragudjanak, mert kérem szeretettel, a férfiakkal csak megduellál az ember valahogy, de a nőkkel?... azokkal, kérem, nem duellálok, mert engem — daczára hogy 15 éves koromban voltam szerelmes — egy szép nő szempár sugara most is képes lefegyverezni. Tehát én a nőkről nem cseveghetek. Indokaimnál fogva tisztelettel kérem felmentésemet.

A mélyen tisztelt hölgyek is szívesen beletnyugodnak abba, hogy inkább a férfiakról csevegjek egy keveset. Nem rossz gusztus,

Tusnádi levél.

1895. júl. 25.

„Itt kékebb az ég,
Zöldebb a mező,
Tisztább a lég —
Zengőbbek a dalok.

Yahot.

Kevés fürdő-hely van, amelyet a természet kiváló szépségeivel és áldásaival úgy elha'mozott volna, mint Tusnádot. Oly bájos, vonzó és kedves üdülő-hely ez, hová az ember ha egyszer eljött, másodszor nem fog elmaradni, vagy csak nehezen és érzékeny lemondással.

A jelenlegi közlekedési összeköttetés mellett ugyan a távolabb lakóknak csak nagy fáradsággal és költséggel lehet ide jutni, s a közeledő utas epedve várja, hogy elérhesse már az „igéret földjét“, ahol gyógyulni, üdülni és szórakozni lehet. Jól esik tehát a lány, titokzatos moraj és édes balsamos levegő, melyet a fenyveserdők mélyéből lenge szellő hoz az érkező felé s amely jelzi, hogy közel van a cél, enyhét ígér és kárpótlással biztat a kiállott uti fáradalmakért.

A fürdő-telep az izléssel és kényelemmel berendezett fürdő-épülettel és a zöld fák közül ki-kiesillanó csinosan épült tarka villáival, közvetlenül az Olt balpartján, észak-déli irányban elterülő kies völgyben fekszik, melyet mint szerető karok ölelnek körül keletről sűrű fenyves, nyugatról cser- és bükkfaterdőkkel koszorúzott hatalmas bérczek. E hegysorok más-más pontról nézve oly változatos és gyönyörű alakulási részleteket tárnak a szemlélő elé, hogy nézésükben órákig el lehet merengeni anélkül, hogy az egyhangúság érzetét keltenék fel, sőt ellenkezőleg, minél tovább nézem e hegységeket, annál szebb, annál bájolóbb táj-részleteket tűntetek elém.

A hegység esüesei közül jól gondozott és kényelmesen vezetett serpentin-utakon — melyeken itt-ott pihenőpadok is vannak — nagyobb fáradság nélkül lehet feljutni a „Ludmilla“, „Aporteto“ és „Sólyomkő“ nevezetű magaslatokra. — ellenben a „Nagy Eresztő“, „Holló-patakfej“, „Bányász-patak-

csakhogy kérem alássan, mi férfiak mind egyformák vagyunk, akár csak a Brockhaus Leksikonának számtalan kötetfele: ugyanaz a szám, sarok, bőr, felirat. Minden férfi, míg fiatal, udvarlóképes, rendkívül kedves: „imádlak angyalom! kimerném a tengert cseppenként egy mosolyodért; szemenként szedném fel a Zahara homokját egy csókodért; lehoznám az ég miriád esíllagát bírásodért.“ Ha pedig megnősülnek, hamar jezőnázák a hivatalos mézesheteket, halósípkát, zsinóros schlafrokkot vesznek, szívtartárczáikkal megajándékozzák inasait, hosszú száru pipát vesznek szájukba s ebédnél hírlapot olvasnak. Fekete kávéra átmennek a kávéházba. Akiből még nem aludt ki a kurázi, udvarol a kasszir-frájlának, a többi kártyázik s mikor szépen kiferedett, üres zsebbel, fonnyadt szívvel hazamegy. S ha — esetleg — a szabó vagy a suszter haza küldte a havi kontót, s a szelid feleség nyájas mosolylyal, ragyogó szemekkel, bibor ajkának csókja kíséretében mutatja be a kontót — akkor?... Akkor kitör a vihar a házasság élet egén, minden felhő nélkül kezd dörögni, villámlani.

„Üssön meg a mennykő minden préda aszszonyt! az ördög szállítson a pokolba gyorsvonaton minden szabót, susztert kontóstul együtt! a gypajunak nincs ára, a buza még

fej“ és „Precska-tető“ csúcsokat csak nagy fáradsággal lehet megközelíteni. Ezen tetők mindenikéről gyönyörű kilátás nyílik messze vidékekre, fenséges panorámát tárva fel mindenfelé, meddig a szem elhat, és elragadtatással töltve el a szemlélő lelkét és szívét. Itt közelebb érzi magát az ember Istenhez, kinek e dicső alkotásaival szemben a legremekebb és hatalmasabb emberi mű is, mint paranyi báb-játék a semmiségbe törpül alá!...

Csak természetes tehát, hogy ezen kies fekvésű, szélmentes, egyenletes hőmérsékű üdülő-helyet élenyus fenyves levegője, vassas szénsavas és jódos fürdő-, illetve ivó-vizeért oly tömegesen látogatják. Most a fő-üdény kezdetén 800—900 állandó vendég van együtt, a folyton cserélődő, átutazó vendégek száma is kitesz legalább féleennyit.

A fürdőben példás rend és tisztaság uralkodik. A férfiak és nők részére két-két különböző fokú (18--21° C) hideg tükörfürdő, langyos és hideg kádfürdők, kített hideg tussok, többféle massage-kúra, mell- és gégebajosok részére ujon beállított „inhaláló-kamara“ áll rendelkezésre, s mindez szakszerűleg berendezve és orvosi utasítás szerint használatik. Ezenkívül a már évek előtt fölfedezett gazdag jód-források kihasználása végett külön diszes, új fürdő-épület készül most, s már-már befejezéséhez közeledik, úgy, hogy a jövő szezsonban mindenesetre rendelkezésre fog állni s bizonyára a gyógyulást kereső közönségnek egy új kontingensét fogja ide vonzani. Van rendes tej-kúra: pompás legelőkön tartott 35 drb. keeske frissen fejt párolgó teje várja reggel és este az élvezetere vagyó, vagy használatára utalt gyengélkedőket.

A lakás-bérek a mult évihez képest jelentékenyen emelkedtek, a nagyobb, modern izléssel és kényelemmel épített villák közül említésre méltók a „Bánffy“, „Mikes“, „Apor“, „Kristó“, „Emma“, „Előlegezési“, „Szegedi“, „Szűcs“, „Práger“ és „Kriványi“ villák. Étkezni 5—6 helyen is lehet, a koszt általában jó és jutányos.

Egész nap nagy sürges-forgás, pezsgő für-

csépeletlen, a lóheret eszi az Ápion, boromat leszúrta a peronospora“; vagy ha férj uram hivatalnok, akkor oda förmed nagy boszusan: „asszony, oh, megbolondultál? hiszen ma még csak tizedike, primáig még 21 nap van, érted? 3 egész hét... honnan fizessek?“

De hányan vannak a férfiak közül, kik meg sem nősülnek. Ezek a Linne rendszere szerint a kryptogamiák osztályába tartoznak. Legtöbbje még hírét sem hallotta annak a samár görög bölcsnek, aki azt mondta: „Ha korán nősülsz, megbánod; ha későn teszed... azt is megbánod“, mégis ennek elveit vallják. Harmincz éves koruk előtt korainak, azontul későnek találják a nősülést.

Egynehányan meg éppen azt várják, hogy ebben a találmányos világban találjon fel valami kuriozus anglus egy „automat feleség-kiaadó gépet“, oszt majd abba beledobják kopasz fejüket, tapló szívüket: hátha kiugrik egy 18 éves, 20.000 frtos csinos feleség.

Ezekről sem érdemes többet csevegni. S minthogy a nyájas olvasók közül nem képelek oly rossz gyomrot, hogy meg ne unta volna az én fecsegésemet, becses engedel-mökkkel elhallgatok a jövő alkalomig. Adieu!

M.-Csucs, 1895., az áldott semmittevés hónapjának 22.

Szabó Gyula.

dői élet uralkodik, de különösen az estéli és reggeli órákban nagy az élénkség, amikor Kotzé kitünő zenejátéka mellett kisebb-nagyobb társaságokba oszolva élvezi közönségünk a sétát és friss levegőt: mindenütt csevegés, nevetés vidám zaja hangzik. Itt kirándulást terveznek, ott egy már megtörtént kirándulás élményeit ujtják fel, amott egy lapponó hymen-hir felett suttognak..... pajkos mosolylyal ajkaikon. A közönség mulattatására hetenként egyszer bál, több hangverseny van, melyeken átutazó színművészek, hegedű- és zongoravirtuozok szerepelnek s szereznek kiváló mű-élvezetet hallgatóiknak. Ezenkívül teke-pálya, csolnakázó-tó áll a szórakozni vágyók rendelkezésére.

Naponta kedélyes kirándulásokat rendeznek a „Szt. Anna-tó“-hoz, ehhez a gyönyörű tenger-szemhez, melyet arany-tollu Jókaink egyik regényében oly remekül lefestett, s melynek varázs-szépsége még világlátott turistákat is elbűvöl, — továbbá Bálványos-Füredre (Torja), a „Lyukas-kő“-höz, a „Régi országut“-ra, honnan a kellemes időtöltés után csak késő este veti haza a kirándulókát. Ilyenkor a hazatérőket leirhatatlan édes harmonia fogadja: fenn a sötét fenyvesek közt lágy szél morajlik, alant az Olt csobogása, a hegyek közt a pásztorfiúk túlkölése, tilinközenéje, a nyáj-kolompok tompa bongása hallszik... közben itt-ott felcsattog a csalogányok bűvös dala; az egész táj édes merengésben méléz, merengésre és álmodozásra hiva a természet fensége iránt fogékony lelkeket...

Az időjárás általán kedvező. 8—10 napig állandóan kék ég mosolygott reánk. Tegnap kaptuk az első esőt, ma már újra szép tiszta idő van s az eső után frissebb, üdébb a levegő, vidámabb, ragyogóbb a természet.

De vannak ennek a ragyogó életnek és fénynek árnyai is... — azok a támaszkodva, szédelegve járó, fájdalmasan köhögő szenvedő alakok, kik félrevonulva, az erdő zugában vagy lakásaik verandáján tartózkodnak, hogy ne bántsa őket a vidámok zaja és az ő megjelenésük se zavarja amazok vidámságát és örömet. Jól esik azonban megjegyeznem, hogy nem egyet láttam az idén a mult évben még szenvedők közül, kik meggyógyulva, feltűdvél a súlyos kórból, elégedetten, szemökben az életremény fényével, arczukon a visszatérő egészség pirjával, társaságba vegyülve járnak-kelnek!...

„Mondottam, ember, küzdve küzdj és bizva bízzál.“ Oh, mert Tusnád, ez a felséges klimatikus gyógyhely, csodákat mivel!

Jelenleg a fürdőn időznek többek között: Semsey Andor, a tudományos és jótékony célú alapítványairól ismert nagy hazafi, Antalfalvi Zsiros Kálmán kir. táblai bíró, Dona Spiridon generalis és neje, Vajna Tamás cs. kir. kamarás, ny. törvsz. elnök és családja, Gróf Bethlen Istvánné, Dr. Nagy Albertné honvéd fődtörzsorvos neje Irénke és Rózsika leányaival, öz. Dr. Donogány Jakabné, öz. Sikorszkyné, Bartsayné, Dr. Antalfyné, Dr. Ákoncz Károlyné, Hints Elekné, Dr. Berkes Sándorné urnók, Molnár Antal, Molnár Józsiás, Veres József, Terényi Lajos orsz. gyűlési képviselők, Dobokay Ferencz ny. minisztr. oszt. tanácsos, Stoltz, Imre számtanácsos, Györfy Titusz kir. törvsz. bíró, Erzsike leányával, Máthé Albert kir. törv.-bíró, Herczegh Zsigmond kir. járásbíró, Bogdán Andor albiró és neje, Csáp Miklós h. ezred-orvos és neje, dr. Vámosy Zoltán járdóorvos és családja, Réz Mihály feltgyelők

Róma. — Abbotsford, Skóthon. — A mahmudiyah csatorna, Egyptom. — Népkert és Theseum, Bécs. — Konstantinápoly és a Bosporus, Törökország. — A Ponte-Vechio, Firenze, Olaszország. — Brassó, Magyarország, Erdély. — Cliffe-House és Seal-Rocks, aranykapu, California.

Közgazdaság.

A Székás-mellék nevezetesebb pázsit-féléi.

Alsófehér vármegyének egyik, a Maros- és Küküllőmente után legtermékenyebb része az ugynevezett „Székás mente vidéke“. Ez pedig kiterjed, a Maros is Küküllőtől Vizaknáig terjedő, Szeben vármegye éjszaki részéhez csatlakozó területen. A míg turisztikailag semmi érdekelt nem nyújt a vidék, közlekedési utjai is nagyon gyengék, mivel az utak rendbehozására szükséglenő anyag teljesen hiányzik, annál inkább élvezetes a gazda-embereknek, ha e vidéken nyári időszak alatt utazva, látják az aranykalászos buzaföldeket, a pompás rétek és kövér legelők változatosságait. E vidéknek akarom leírni nevezetesebb pázsit-féléit. Ezeknek nagyobb része adván a legjobb takarmányt, reánk gazdákra nézve a pázsit-félék ismerete elkerülhetetlenül szükséges. Minden gazda kell hogy ismerje takarmányt termő réteinek növényzetét, mert csak akkor tud takarmány-termésének mineműségéről helyes ítéletet hozni. Mert jaj annak, aki csak az állatai után itél a takarmányról. „Nó jó takarmány, mert az állatok jól eszik“, míg amaz „rossz“, mert az állatok csak szálalják, kiválogatva a javát. Ugy hiszem tehát, senki sem fogja kétségbe vonni, hogy a gazdának a pázsit-félék ismeretére nagy szüksége van. Különösen ott, hol az állattenyésztés nagyban fokozódik, arra kell törekedni, hogy minél több és jobb takarmányt tudjunk természeteni

Ezért szükséges a gazdának a jó takarmány-növényeket ismerni és pedig ezek közül a jó réti és legelői füveket, ezen kívül a jó leveles füveket, nemkülönben a rossz gyomokat és füveket is. A széna mineműségének megítélése igen fontos ugy a termelő gazdára, aki takarmányozni vagy eladni akarja, de fontos a vevőre is, mert ez csak jót akar venni, de ha nem ért hozzá, keservesen csalódik legtöbbször a vétellel. A pázsit-félék gyakorlati ismertetését nem szándékom itt leírni, mivel igen hosszadalmas lenne, hanem reá térek tárgyamra, a Székásmellék nevezetesebb pázsit-féléinek elősorolására.

I. Fűzépázsitok.

Általánosságban a virágzott fűzér, t. i. a fűzerek nyeletlenül ülnek egy közös tengelyen, vagy nagyon rövid nyelűek. Az ide tartozók közül előfordul:

1. **Taraczkbuzá.** (*Triticum repens.*) Évelő, aljfű; igen számos gyöktörzse van, ami számos taraczkot hajt. Virágzik júniustól szeptemberig. A nedvesebb réteken fordul elő. Hasznavehetetlen, rossz gyom.

2. **Évelő vadóc.** (*Lolium perenne.*) Aljfű, évelő, számos taraczkot hajt s ezért sűrű gypet képez, virágzik júniustól szeptemberig. Rétek és legelőkön, de különösen utak mellett fordul elő. Igen jó fű, kaszálás után gyorsan nő újra s így bő sarjutermetést ad; legelőn is nagyon jó, mert az állatok által összetaposva, még jobban bokrosodik.

3. **Kurta topp** (*Bachypodium.*) Szálfű, évelő, a rosszabb minőségű száraz réteken ritkán fordul elő, egyike a rossz füveknek.

II. Álfűzér pázsit-félék.

A virágzat összevont buga. Ezek közül elő fordul:

1. **Illatos borju-pázsit** (*Antoxantum odoratum L.*) Álfű, évelő; virágzik áprilistól júniusig. Szárazabb réteken fordul elő, csak más fűvel elegyesen használható. Jó illatú, keserű ízű.

2. **Réti ecset-pázsit.** (*Alopecurus pratensis L.*) Szálfű, évelő; májustól júniusig virágzik. A réteken fordul elő; igen jó fű, sokat terem, évente háromszor is vágható.

3. **Réti komócsin.** (*Pleum pratense L.*) szálfű, évelő, júniustól augusztusig virágzik. A réteken fordul elő. Jó fű, de mivel hamar megfásul, jókor kaszálendő. Ez adja a legnehezebb szénát.

4. **Pleum nodosum L.** Szálfű, évelő, réteken fordul elő.

5. **Zöld sertepázsit, muhar.** (*Setaria viridis.*) Szálfű, évelő, júliustól augusztusig virágzik, kivált a mezők és utakon fordul elő. Jó legelői fű, kivált a juhok nagyon szeretik.

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Abrudbánya, M. M. Felelete csak jövő számunkban jöhet.

Az abrudbányai t. urakat tisztelettel kérjük, hogy a polemikákat, ha biztos sikerre nem vezetnek, ne folytassák. Targyilag osztrák szíven fogunk közzélni, ha jó, ha káros dologról szólnak. A város haladásának fejlesztése a főcél.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: **CIRNER J. JÓZSEF.**

Ifj. Cirner József könyvnyomdája, Nagy-Enyeden.

Hamisított fekete selyem.

Egyszerű el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből és a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kiálszik, maga után eskély barna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ézzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zúrtichben** hazhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetéből. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek (5.)

Ajánlom a t. közönségnek a frissen érkezett **bükszádi**, Baross, borszáki, budai, giesshübli, Margit, Selters, carlsbadi, mühlbrunni, Sprudel és Salvator gyógyvizeket.

Egyuttal felhívom nagybecsű figyelmüket a raktáromban levő, **legjobb**nak elismert **beocsini PORTLAND és ROMAN CEMENTRE**, melyek nálam gyári árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Bisztricsány Lajos.

Sz. 785—95. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság mint telekvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina nagyszabéni takarékos és hitelintézet végrehajtónak Rusz Juon és Ehrmann György végrehajtást szenvedők ellen 139 frt s jár. iránti végrehajtás ügyében a százesanádi 85. sz. tkvben A + 1. r. 218. 219. hr. szám alatt foglalt ingatlanára 166 frt, továbbá az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §. a) és d) pontja értelmében a 158. §-ban irak fenntartásával másik végrehajtást szenvedő Ehrmann György és társtulajdonos neje Reich Luizának a százesanádi A + 1. r. 504. 505 hr. sz. ingatlanukra 206 frt, a 2. r. 2275 2276. hr. sz. ingatlanukra 67 frt, továbbá a 3. r. 2462/3. 2463/1. 2464. hr. sz. ingatlanukra Ehrmann Györgyöt megillető felére 573 frt, a 4. r. 3438. 3439. hr. sz. ingatlanukra 66 frt, az 5. r. 3558. hr. sz. ingatlanukra 38 frt s végül az A + 6. rsz. alatti 3/601-ed rész legelőbeli jutalékra 98 frt megállapított kiküldési árban a végrehajtási árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok **1895. évi augusztus hó 19-én d. e. 10 órakor Százesanád község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is el fognak adatni.**

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. bíróság tkvi kiadóhivatala.

Balázsfalván, 1895. évi ápril hó 17-én.

Srammer Béla,
tkvi kiadó.

A hölgyközönség figyelmébe.

Van szerencsém Nagy-Enyed város és vidéke mélyen tisztelt hölgyközönségének becses figyelmébe ajánlani, hogy mindennemű egyszerű és diszes női ruhának bármily divat szeriet elkészítésére vállalkozom. Csinos, izléses kivitelről, jó munkáról és méltányos árakról biztosítva, magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlom.

Tisztelettel

Keresztes Anna.

Nagy-Enyed, Várszeg-utcza 34. sz.

Egy jó karban levő, lőerőre alkalmazott

cséplőgép

járgánnyal együtt jutányos áron eladó. Megtekinthető **Szombath Samu gépgyáros** urnál N.-Enyeden.

Ára a kiadóhivatalban megtudható.

Sz. 1312—1895. tkvi.

Utóajánlati árverési hirdeményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyszebeni általános takarékpénztár végrehajthatóan alamori Fraezilla Nikulae lui Constantin hagyatéka és társa végrehajtást szenvedők elleni 300 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vizaknai kir. bíróság területén levő Alamor község határán fekvő alamori 233. sz. tjkvben

A + 7—9. rend 2601. 2602. 3323. és 3466. 3467. hr. sz. a. felvett és Fraezilla Nikulae lui Constantin és neje szül. Hulpus Anna tulajdonát képező ingatlanokra az árverést 504 frtban ezennel megallapított kiállításban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi augusztus hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor Alamor községében megtartandó nyilvános árverésen az 1895. június 28-án eladott árhoz hozzászámított 10% magasabb ígéretet alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX.

t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vizaknán, 1895. évi július hó 12-én.

A kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságtól.

Szentmiklósy József,
kir. albiró.

Alsó-Fehérmegye legolcsóbb bevásárlási forrása!

Székelyhidy János

uri és női divat versenyáruháza

Főtér. NAGY-ENYEDÉN. Főtér.

Pontos és megbízható kiszolgálás.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy folyó évi július 22-től bezárólag augusztus hó végéig, míg a leltározás foly, ennek megkönnyebbitése czéljából a raktáromon levő tulhalmozott árucikket

bámulatos olcsó árban

bocsátom t. vevőim rendelkezésére. Ezen alkalmi vételre a n. é. közönség figyelmét ujjal felhiva, vagyok

mély tisztelettel

Székelyhidy János.

2—10

Az üzlet a déli órákban is nyitva tartatik.

Elvem: nagy forgalmat csekély haszonnal elérni.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt levő

* E pártfogást
Dániel Ernő
magy. kir. keresk. m. ur
ő nagymélt. 4512/95. sz.
leiratában biztosította.

„MENTOR“ Ellátási-Vállalat
BUDAPEST, Kerepesi-ut 22. szám

Elszállásolás: saját új szállóhelyeinken, étkezés a főváros és a kiállítás előkelőbb éttermeiben

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr havi befizetés mellett

„Ellátási könyvecskéket“
melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási tombolajegyet, végül egy 2000 koronás balesetbiztosítási bárczát tartalmaznak.

Egy ilyen könyvecskét, 2 személy is használhat, 4—4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz). — Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadják, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak:

A Budapest-Erzsébetvárosi Bank — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly,   Ehrlich G. Gusztáv,   Rózsa Lajos,   Hegedüs Dániel,
országgy. képvis. mint t. elnök,   fők. biz. tag; gyáros, mint elnök,   igazgató,   titkár.

Takács Zsigmond,   Stadler Károly,
az első magy. alt. bizt. tars. közp. főfelügy.   fők. biz. tag; ház- és szálloda-tulajd.

➡ **Nagyenyedi képviselőség Cirner J. József urnál, Magyar-utca 2. szám.** ➡

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.   4—4